

Mandat for utvalg som skal vurdere dagens bekjempelse av åpen yngelrâte

19. November 2024

Bakgrunn

Det vises til notat til styret i Norges Birøkerlag «Notat til diskusjon og grunnlag for styrets videre strategi for håndtering av Åpen Yngelrâte, 16.10.2024» Notatet var et ledd i prosessen for å gi grunnlag for at organisasjonen skal diskutere dagens bekjempelsesstrategi for bakteriesykdommen åpen yngelrâte, og eventuelt overfor Mattilsynet foreslå endringer i strategien eller den måten den praktiseres på. I notatet foreslås det at det nedsettes et utvalg som får som mandat å utarbeide et faglig grunnlag for organisasjonens veivalg i bekjempelsen av åpen yngelrâte.

Tilleggsinformasjon

Mattilsynet sender i brev (datert 28.10.2024) til Norges Birøkerlag klare signaler om at Mattilsynet er overrasket over omfanget av kontakter mellom ulike driftsenheter (vandring, bruk av parestasjoner og omsetning av bifolk og dronninger) som er avdekket under den pågående smittesporing i forbindelse med påvisning av *Melissococcus plutonius* og at de også finner en rekke uregistrerte driftsenheter. «Med mindre birøkterne/næringen selv tar ansvar for å legge om til en mye mindre risikofylt praksis for å unngå smittespredning, vil Mattilsynet vurdere om det å nedklassifisere åpen yngelrâte til en nasjonal liste-3 sykdom kan være hensiktsmessig.» Videre sies det at Mattilsynet har innhentet et forslag fra NMBU om utforming av et risikotilpasset overvåkningsprogram for åpen og lukket yngelrâte. Forslaget omfatter også en skisse til en mindre inngripende bekjempelsesstrategi for de to sykdommene. Med denne bakgrunn bør utvalget også vurdere endringer og konsekvenser av endringer i bekjempelsesstrategi og listeføring også av lukket yngelrâte. Hvorvidt Mattilsynet vurderer en nedklassifisering til liste 3-sykdom for lukket yngelrâte bør avklares i møte med Mattilsynet som er planlagt i perioden 20-28 november.

Mandat for utvalget

Hva

1. Evaluere dagens bekjempelsesstrategi for *Melissococcus plutonius*/åpen yngelrâte ut fra følgende kriterier
 - Forutsetninger
 - Måloppnåelse
 - Konsekvenser for næringa, inkludert kostnader, med fokus på birøktere som berøres gjennom å få påvist *M. plutonius* eller som er kontaktbigårder og øvrige birøktere som ikke er direkte berørt.

- Dyrevelferd
 - Kostnader for det offentlige
2. Vurdere endringer i den praktiske bekjempelsen av *Melissococcus plutonius*/åpen yngelråde i retning mot mindre inngripende bekjempelse innenfor dagens listeføring av sykdommen. Forslag til endringer skal vurderes i forhold til kriteriene i punkt 1.
 3. Vurdere endring av listeføring av sykdommen – nedklassifisering til liste 3 (i forhold til kriteriene i punkt 1)
 4. Foreslå eventuelle endringer i bekjempelsen av *Melissococcus plutonius*/åpen yngelråde basert på en kost/nyttevurdering fra punkt 1-3 over. Innstilling leveres styret Norges Birøkerlag

Hvordan

1. Utvalget skal hente inn all relevant og tilgjengelig informasjon for bruk i arbeidet
2. For å opplyse/klarlegge faglige spørsmål opprettes en referansegruppe* for utvalget. Faglig forankring sikres gjennom bruk av referansegruppen.
3. Før forslag i punkt 4. overleveres styret i Norges Birøkerlag skal forslaget gjennom en høring i organisasjonen. Utvalget vurderer hvordan dette best kan gjennomføres.

Når

1. Utvalget skal levere sin innstilling til styret innen 15.03.2025

***Referansegruppe for utvalget**

Som medlemmer i utvalgets referansegrupper foreslås:

Giles Budge, Professor ved Newcastle University, UK

Jean Daniel Charrière, Leder ved forskningsgruppen ved Agroscope, Bern, Sveits

Eva Forsgren, Tidligere ansatt som forsker ved Sveriges Lantbruksuniversitet

Henning Sørum, Bakteriologisk avdeling, NMBU

Representant for Mattilsynet som kan være sparringspartner i forhold til hvilke endringer som kan gjennomføres innenfor dagens listeføring: seniorrådgiver Marianne Kristiansen, seksjon dyrehelse.

Rammer for arbeidet

Utvalgets leder har ansvar for fremdrift og budsjett

Møtene gjennomføres på teams